

แบบรายงานผลการวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล
ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับตำบล ปี ๒๕๖๒
ตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ
ของเกษตรจังหวัด ตัวชี้วัดที่ ๑.๗.๑ ระดับความสำเร็จของการจัดทำ
แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จัดทำขึ้นเพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาการเกษตรในพื้นที่ตำบลไม้ตรา โดยนำข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตลอดจนศักยภาพของชุมชนมาสังเคราะห์ โดยได้รับความร่วมมือจากผู้นำชุมชนตำบลไม้ตรา เพื่อนำไปสู่เป้าหมายหลักในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาเกษตรกรในตำบลไม้ตรา ให้มีอาชีพและรายได้ที่มั่นคง ชุมชนเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน

สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สารบัญ

	หน้า
การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล	๑
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล	๑
๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๑
๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๘
๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๑๐
๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๑๐
๑.๔.๑ ชนิดสินค้าข้าว	๑๐
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๑๐
๒) ปริมาณการผลิต	๑๑
๓) สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	๑๓
๔) ภูมิทุนการเพาะปลูก	๑๓
๕) ต้นทุนการผลิต	๑๔
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๑๔
๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	๑๕
๑.๔.๒ ชนิดสินค้ากล้วยน้ำว้า	๑๕
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๑๕
๒) ปริมาณการผลิต	๑๕
๓) สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	๑๘
๔) ภูมิทุนการเพาะปลูก	๑๘
๕) ต้นทุนการผลิต	๑๘
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๑๘
๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	๑๙
๑.๔.๓ ชนิดสินค้ามะม่วง	๑๙
๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๑๙
๒) ปริมาณการผลิต	๑๙
๓) สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	๒๐
๔) ภูมิทุนการเพาะปลูก	๒๐
๕) ต้นทุนการผลิต	๒๑
๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๒๑
๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่	๒๑
๒. ประเด็นปัญหา สภาพปัญหาแนวทางการแก้ปัญหา	๒๒
๓. การจัดทำ TOWS Matrix	๒๓

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลไม้ตรา	๑
ตารางที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลไม้ตรา	๒
ตารางที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลไม้ตรา	๒
ตารางที่ ๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลไม้ตรา	๓
ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลไม้ตรา	๔
ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลไม้ตรา	๔
ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตร ตำบลไม้ตรา	๕
ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านตำบลไม้ตรา	๕
ตารางที่ ๙ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๖
ตารางที่ ๑๐ แสดงทรัพยากรดินตำบลไม้ตรา	๗
ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ ตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๘
ตารางที่ ๑๒ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ)สำหรับปลูกข้าว	๘
ตารางที่ ๑๓ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลไม้ตรา	๑๐
ตารางที่ ๑๔ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๒
ตารางที่ ๑๕ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๓
ตารางที่ ๑๖ ต้นทุนการผลิตข้าวไม่ไวแสง ฤดูนาปี ปีการผลิต ๒๕๖๖/๖๗ ตำบลไม้ตรา	๑๔
ตารางที่ ๑๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว ตำบลไม้ตรา	๑๕
ตารางที่ ๑๘ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลไม้ตรา	๑๕
ตารางที่ ๑๙ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลไม้ตรา	๑๖
ตารางที่ ๒๐ แสดงต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้า ปี ๒๕๖๖ ตำบลไม้ตรา	๑๘
ตารางที่ ๒๑ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตพืชผักและไม้ผล ตำบลไม้ตรา	๑๙
ตารางที่ ๒๒ แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วง ตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๐
ตารางที่ ๒๓ แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วง ตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๒๑
ตารางที่ ๒๔ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตพืชผักและไม้ผล ตำบลไม้ตรา	๒๑
ตารางที่ ๒๕ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข	๒๒
ตารางที่ ๒๖ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๒๓

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลไม้ตรา	๑
ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลไม้ตรา	๒
ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลไม้ตรา	๓
ภาพที่ ๔ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลไม้ตรา	๓
ภาพที่ ๕ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (เครือข่าย) ตำบลไม้ตรา	๖
ภาพที่ ๖ แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับปลูกข้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๙
ภาพที่ ๗ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลไม้ตรา	๙
ภาพที่ ๘ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับการเพาะปลูก ตำบลไม้ตรา	๑๐
ภาพที่ ๙ แสดงพื้นที่ปลูกข้าว (พื้นที่ปลูกจริง) ตำบลไม้ตรา	๑๑
ภาพที่ ๑๐ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา	๑๑
ภาพที่ ๑๑ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลไม้ตรา	๑๒
ภาพที่ ๑๒ แสดงแหล่งรับซื้อกล้วยน้ำว้า ตำบลไม้ตรา	๑๔
ภาพที่ ๑๓ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมะม่วง ตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร	๑๖

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบลไม้ตรา

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ

๑) เกษตรกร

(๑) ครั้วเรือนเกษตรกร

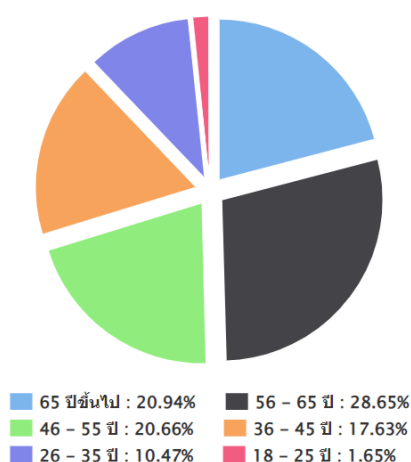
ตำบลไม้ตรา มีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๓๖๓ ครัวเรือน โดยมีหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๕๖ - ๖๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๖๕ รองลงมาอายุระหว่าง ๖๕ ปี คิดเป็น ร้อยละ ๒๐.๙๔ อายุระหว่าง ๔๖ - ๕๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๖๖ อายุระหว่าง ๓๖ - ๔๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๗.๖๓ อายุระหว่าง ๒๖ - ๓๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๔๗ และอายุระหว่าง ๑๘ - ๒๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑.๖๕ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๗๖.๐๐	๒๐.๙๔
๕๖ - ๖๕ ปี	๑๐๔.๐๐	๒๘.๖๕
๔๖ - ๕๕ ปี	๗๕.๐๐	๒๐.๖๖
๓๖ - ๔๕ ปี	๖๔.๐๐	๑๗.๖๓
๒๖ - ๓๕ ปี	๓๘.๐๐	๑๐.๔๗
๑๘ - ๒๕ ปี	๖.๐๐	๑.๖๕
รวม	๓๖๓.๐๐	๑๐๐.๐๐

ที่มา :ทะเบียนเกษตรกร (กรมส่งเสริมการเกษตร) พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนภูมิภาพแสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ

ภาพที่ ๑ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทรจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร (กรมส่งเสริมการเกษตร) พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

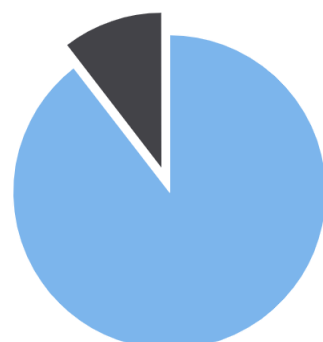
ตำบลไม้ตรา มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๓๒๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๘๙.๕๓ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๓๘ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๔๗

ตารางที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๓๒๕.๐๐	๘๙.๕๓
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๓๘.๐๐	๑๐.๔๗

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร (กรมส่งเสริมการเกษตร) พ.ศ.๒๕๖๗

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร

ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก : 89.53%
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง : 10.47%

ภาพที่ ๒ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร (กรมส่งเสริมการเกษตร) พ.ศ. ๒๕๖๗)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

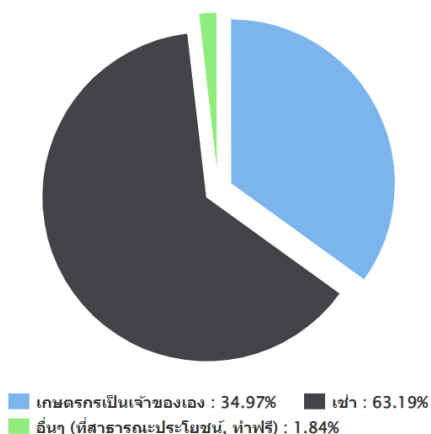
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรตำบลไม้ตรา ส่วนใหญ่เกษตรกรเช่าพื้นที่ในการทำการเกษตร จำนวน ๒๐๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๗๑ รองลงมาคือเป็นเจ้าของพื้นที่ในการทำการเกษตร จำนวน ๑๑๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๙๗ ตามลำดับ

ตารางที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง	๑๑๔.๐๐	๓๕.๙๗
เช่า	๒๐๖.๐๐	๖๓.๑๙
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๖.๐๐	๑.๘๔

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร (กรมส่งเสริมการเกษตร) พ.ศ.๒๕๖๗

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร

ภาพที่ ๓ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร (กรมส่งเสริมการเกษตร) พ.ศ.๒๕๖๗

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของตนเอง)

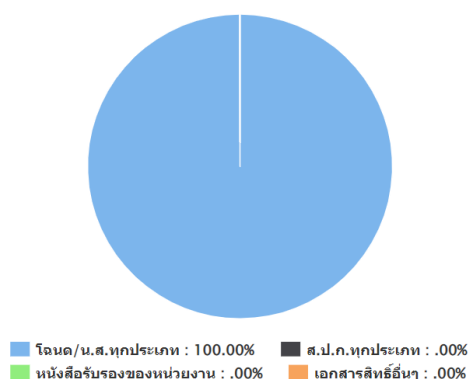
เกษตรกรตำบลไม้ตรา มีการถือครองที่ดินแบบมีเอกสารสิทธิ์ เป็นโฉนดทุกประเภท จำนวน ๑๑๔ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

ตารางที่ ๔ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	เอกสารสิทธิ์อื่นๆ	
๑๑๔	-	-	-	๑๑๔

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร (กรมส่งเสริมการเกษตร) พ.ศ.๒๕๖๗

แผนภูมิภาพแสดงประเภทเอกสารสิทธิ์

ภาพที่ ๔ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร (กรมส่งเสริมการเกษตร) พ.ศ.๒๕๖๗

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลไม้ตรา มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ - กลุ่ม มีสมาชิก - ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร - กลุ่ม สมาชิก - ราย กลุ่ม
 ยุวเกษตรกร ๑ กลุ่ม สมาชิก ๒๐ ราย วิสาหกิจชุมชน ๓ แห่ง สมาชิก ๒๑ ราย สหกรณ์จำนวน - แห่ง สมาชิก - ราย และ
 กลุ่มเกษตรกร ๑ กลุ่ม สมาชิก ๑๐๐ ราย

ตารางที่ ๕ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
๒	-	-	-	-	-	-	๑	๗	-	-	-	-
๓	-	-	-	-	-	-	๑	๗	-	-	๑	๕๗
๑๐	-	-	-	-	๑	๒๐	-	-	-	-	-	-
รวม	-	-	-	-	๑	๒๐	๒	๑๔	-	-	๑	๕๗

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๗

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลไม้ตรา มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า
 เกษตร (ศพก.) - ศูนย์ ศพก. เครือข่าย ๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๑ ศูนย์ ศูนย์
 ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล - ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง - ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้าน
 การพัฒนาที่ดิน - ศูนย์

ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร

จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศพช.	สบกต.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏูป	
๓	-	๑	-	๑	-	-	-	-	-
รวม	-	๑	๑	๑	-	-	-	-	-

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ.๒๕๖๗

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลไม้ตรา มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๑๓ คน โดยมี เกษตรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๖ ราย
อย่างไรก็ตามอาสาเกษตรบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
๑	-	-	-	-	-	๑	-	-	-
๒	-	-	-	-	-	๑	-	-	-
๓	-	-	-	-	-	๑	-	-	-
๔	-	-	-	-	-	๑	-	-	-
๕	-	-	-	-	-	๑	-	-	-
๖	-	-	-	-	-	๑	-	-	-
๑๐	-	-	-	-	-	๑	-	-	-
๑๑	-	-	-	-	-	๑	-	-	-
๑๒	-	-	-	-	-	๑	-	-	-
๑๓	-	-	-	-	-	๑	-	-	-
รวม	-	-	-	-	-	๑๓	-	-	-

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๗

(๒) ปราชญ์ชาวบ้าน

ตำบลไม้ตรา มีปราชญ์ชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่ง
การดำเนินการโครงการได้คัดเลือกปราชญ์ชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของปราชญ์แต่ละคน ซึ่ง
ในตำบลไม้ตรา มีปราชญ์ชาวบ้านจำนวน ๒ คน

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ตำบล	จำนวน (ราย)	ชื่อ – สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
ไม้ตรา	๒	นายกิตติศักดิ์ สิงห์จู่ไร นายบุญชู เข้มทอง	ม.๔ ต.ไม้ตรา อ.บางไทร ม.๙ ต.ไม้ตรา อ.บางไทร	การลดต้นทุนการผลิต การลดต้นทุนการผลิต
รวม	๒			

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ.๒๕๖๗

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (เครือข่ายตำบลไม้ตรา)

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายสอาด สุขสุแดน

บ้านเลขที่ ๔๔/๒ ม.๓ ตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สถานการณ์ของพื้นที่ : เป็นพื้นที่ลุ่มต่ำ และเป็นทุ่งรับน้ำเจ้าเจ็ด

แนวทางการพัฒนา : การปลูกข้าวในช่วงที่กำหนดเพื่อป้องกันการปล่อยน้ำเข้าทุ่ง

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การผลิตข้าว

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การลดต้นทุนการผลิต

๒. การผลิตสินค้าปลอดภัย ,บัญชีครัวเรือน

หลักสูตรบังคับ

๑. การวิเคราะห์ดินปุ๋ยชุมชน

๒. เกษตรผสมผสาน

หลักสูตรเสริม

๑. การผสมปุ๋ยให้เหมาะกับค่าวิเคราะห์ดิน

๒. องค์การเกษตรกร, วิสาหกิจชุมชน

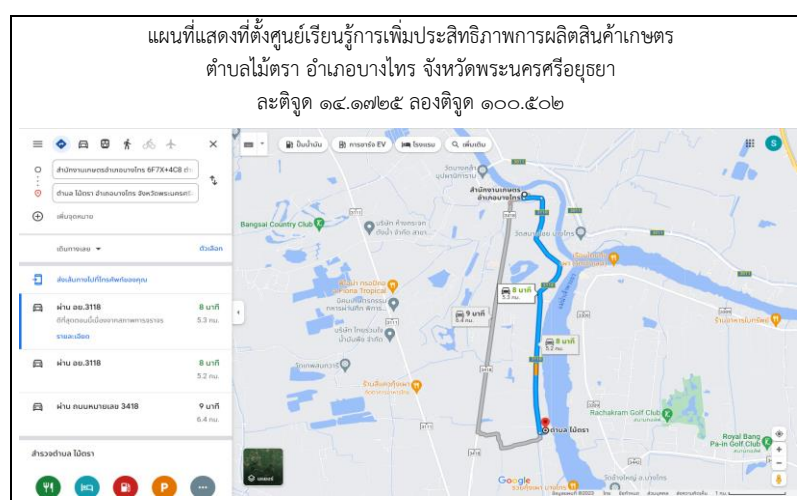
ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๙ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลไม้ตรา

อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์
			หมู่	ตำบล	
๑.	ศพก.ไม้ตรา	การวิเคราะห์ดินปุ๋ย	๓	ไม้ตรา	นายสอาด สุขสุแดน

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ.๒๕๖๗

ภาพที่ ๕ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย
ตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าวไม่ตรา ตำบลไม้ตรา

ตำบลไม้ตรา มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๑ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มของแปลงใหญ่ข้าว ตำบลไม้ตรา
แผนการผลิตรายกลุ่มของแปลงใหญ่ข้าว ตำบลไม้ตรา

ที่อยู่ อยู่ในพื้นที่ตำบลไม้ตรา (๔๔/๒ ม.๓ ต.ไม้ตรา อ.บางไทร จ.พระนครศรีอยุธยา)

กิจกรรม ผลิตข้าว

- เป้าหมายการดำเนินงาน ลดต้นทุนการผลิต จาก ๔,๕๐๐ บาท/ต่อไร่ เป็น ๓,๕๐๐ บาท (๒๐%)
- เป้าหมายผลผลิต เพิ่มผลผลิต จาก ๗๕๐ กก./ไร่ เป็น ๘๐๐ กก./ไร่ (๖.๖๗%)
- เป้าหมายรายได้ ๖,๖๔๐ บาท/ไร่
- ประมาณการระบาย ๓,๘๐๐ บาท/ไร่

กิจกรรมที่ต้องการพัฒนา

๑. สมาชิกได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP ทุกแปลง
๒. การผลิตข้าวเป็นแบบอินทรีย์ปลอดสารเคมี ๑๐๐ เปอร์เซนต์
๓. มีสินค้าที่ได้มาตรฐานของกลุ่ม พร้อมตลาดในการรับซื้อ

ตารางที่ ๑๐ แสดงปฏิทินการทำงานแปลงใหญ่ข้าวตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

กิจกรรม	เดือน													ประมาณการ การ รายจ่าย	ประมาณการ การ รายได้
	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.			
เตรียมหาปัจจัยในการผลิต ให้ทันการเพาะปลูก	←→														
กำหนดสมาชิกในการเป็นผู้ผลิตเมล็ดพันธุ์ (ไข่แดง , ไข่ขาว)และขอเช่าสถานที่ทำลานตาก ยุ้งฉาง และเก็บปัจจัยการผลิต				←→											
ติดต่อ ตลาดรับซื้อโรงสี ถั่วแแก่ และติดต่อ เครื่องอัดฟาง (เช่า,ซื้อ)							←→								
หารือในการสร้างแบรนด์สินค้า และวางสินค้า ผลิตภัณฑ์ของกลุ่ม ช่องทางการจำหน่าย										←→					

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา, พ.ศ.๒๕๖๓)

ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ ตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	หมู่ที่	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก(คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๑	๓	แปลงใหญ่ข้าว ตำบลไม้ตรา	ข้าว	๕๘	๑,๑๖๔	นายสอาด สุขสุแดน	๐๘๑-๗๙๑-๕๘๔๔

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๗)

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

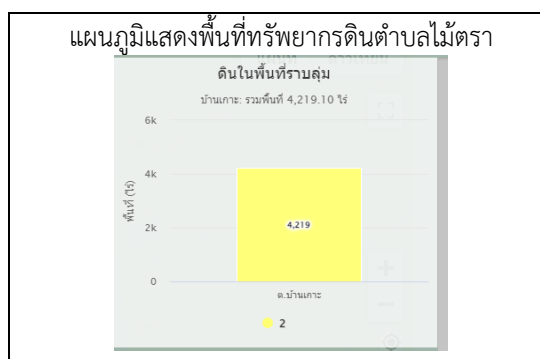
๑) ทรัพยากรดิน

ดินในพื้นที่ราบลุ่ม

ตารางที่ ๑๒ แสดงทรัพยากรดินตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	-	-
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง	-	-
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	-	-
กลุ่มชุดดินผสม	-	-
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๔,๒๑๙	๑๐๐

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๕ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

(ที่มา :Agri map: พ.ศ.๒๕๖๗)

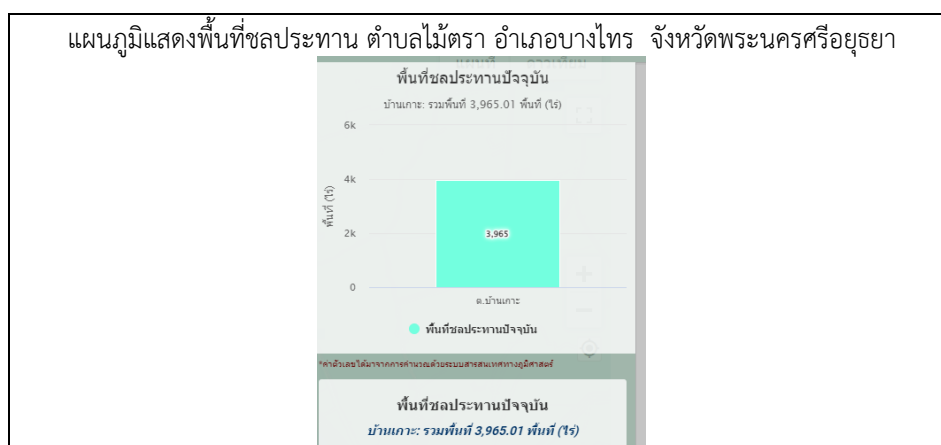

ภาพที่ ๖ แสดงพื้นที่แสดงทรัพยากรดินตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา :Agri map: พ.ศ.๒๕๖๗)

๒) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลไม้ตราเป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๕๐% ของพื้นที่ทั้งหมด นอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน ไม่พบบ่อบาดาลตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ภาพที่ ๗ แสดงแหล่งน้ำชลประทาน อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ.๒๕๖๗)

ภาพที่ ๘ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ.๒๕๖๗)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน ตำบลไม้ตรา มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๑ แห่ง โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน ๑ แห่ง โครงการชลประทานขนาดกลาง จำนวน - แห่ง โครงการชลประทานใหญ่ จำนวน- แห่ง และ แหล่งน้ำจากสำนักงานปฎิรูปที่ดิน จำนวน - แห่ง

๑.๓ สีนค่าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่คำว่า ไม่มี)

สินค้าน่าเอกลักษณ์ประจำถิ่น ตำบลไม้ตราไม่มี

๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ (อย่างน้อย ๓ ชนิดสินค้าเกษตร)

๑.๔.๑ ชนิดสินค้าข้าว

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

ตำบลไม้ตรา มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว ทั้งหมด จำนวน ๕,๒๙๒ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๕,๒๙๒ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๑๐๐

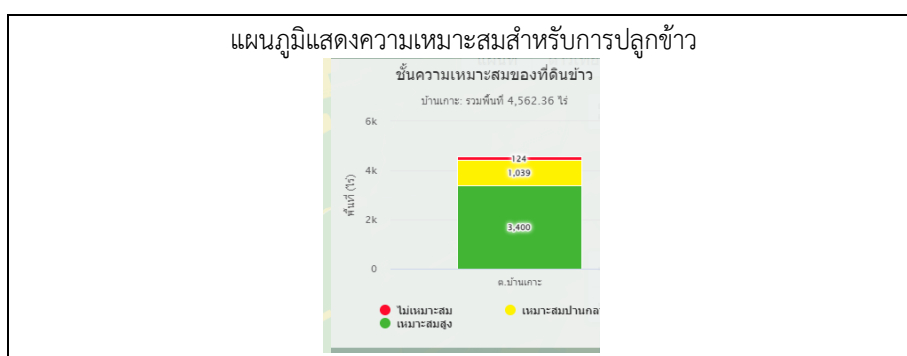
ตารางที่ ๑๓ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ)สำหรับปลูกข้าวตำบลบ้านไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก ๒,๕๕๙ (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมตำบลไม้ตรา	๕,๒๙๒	๐	๐	๐	๕,๒๙๒

ที่มา: สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร พ.ศ. ๒๕๖๗

ภาพที่ ๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลไม้ตรา
(ที่มา :Agri map: พ.ศ.๒๕๖๗)

ภาพที่ ๑๐ แสดงร้อยละแต่ละระดับชั้นความเหมาะสมสำหรับการเพาะปลูก ตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร
(ที่มา :Agri map: พ.ศ.๒๕๖๗)

๒) ปริมาณการผลิต

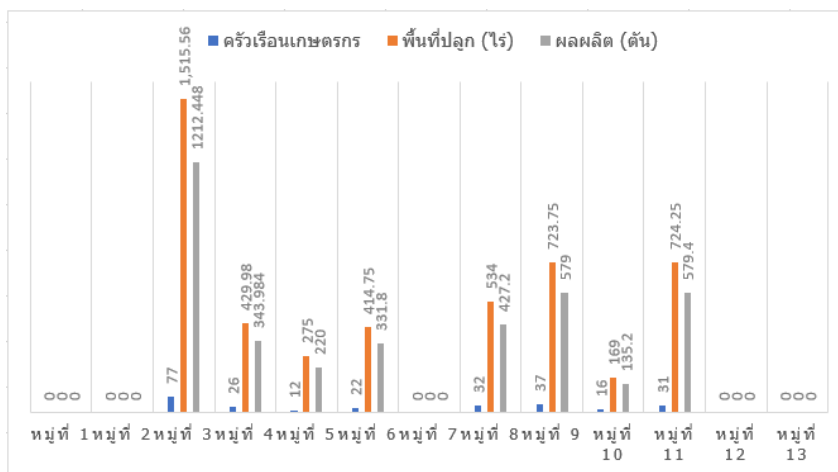
ตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๔,๙๗๗.๕๔ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ที่ ๓ จำนวน ๑,๙๔๕.๘๑ ไร่ รองลงมาคือหมู่ที่ ๙ จำนวน ๘๘๗ ไร่ และหมู่ที่ ๑๑ จำนวน ๗๑๓.๕๐ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๔ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๑	-	-	-	-	-
๒	-	-	-	-	-
๓	๗๗	๑,๕๑๕.๕๖	๑,๕๑๕.๕๖	๑๒๑๒.๔	๐.๘
๔	๒๖	๔๒๙.๙๘	๔๒๙.๙๘	๓๔๓.๙๘	๐.๘
๕	๑๒	๒๗๕.๐๐	๒๗๕.๐๐	๒๒๐	๐.๘
๖	๒๒	๔๑๔.๗๕	๔๑๔.๗๕	๓๓๑.๘	๐.๘
๗	-	-	-	-	-
๘	๓๒	๕๓๔.๐๐	๕๓๔.๐๐	๔๒๗.๒	๐.๘
๙	๓๗	๗๒๓.๗๕	๗๒๓.๗๕	๕๗๙	๐.๘
๑๐	๑๖	๑๖๙.๐๐	๑๖๙.๐๐	๑๓๕.๒	๐.๘
๑๑	๓๑	๗๒๔.๒๕	๗๒๔.๒๕	๕๗๙.๔	๐.๘
๑๒	-	-	-	-	-
๑๓	-	-	-	-	-
รวม	๒๓๙	๔,๗๘๖.๒๙	๔,๗๘๖.๒๙	๓,๘๒๙	๔.๘

ที่มา ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร , พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนภูมิแสดงปริมาณการปลูกข้าว

ภาพที่ ๑๑ แสดงปริมาณการปลูกข้าว ตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
(ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร , พ.ศ. ๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในตำบล)

- ๑) การใช้พันธุ์ดี คัดเมล็ดพันธุ์จากแปลงที่เก็บไว้ใช้ทำพันธุ์ที่มีการตัดพันธุ์ปน
- ๒) การเตรียมดิน โดยการเตรียมตั้งแต่หลังการเก็บเกี่ยวคือไถตากแดดทิ้งไว้ทั้งที่มีตอซัง ประมาณ ๒ เดือน ปลอยน้ำเข้า แล้วไถกลบอีก ๑ ครั้งก่อนย่ำ
- ๓) การปลูก ก่อนปลูกให้คลุกเมล็ดพันธุ์ด้วยเชื้อราเขียวไตรโคเดอร์มาแช่น้ำ ๑ คืน และคลุกด้วย PGPR-๒ ก่อนนำไปหว่านในนาที่เตรียมไว้ ในอัตรา ๑๕ กิโลกรัมต่อไร่
- ๔) ระบบการให้น้ำ มีการแagger่องน้ำ ในแปลงนา เพื่อให้น้ำในแปลงไหลลงร่องเล็กเพื่อเก็บความชื้น ปั่นคลองไส้ไก่เล็กๆเพื่อวิ่งน้ำเข้าแปลงด้านในให้ทั่วถึง มีบ่อน้ำเล็กๆ กักเก็บน้ำ
- ๕) การดูแลรักษา หลังจากหว่านข้าว ได้ ๒ เดือน ต้องดูแล สำรจว่ามีหญ้าหรือ ศัตรูพืชในแปลงนา หรือไม่ หากเดินสำรวจแล้วมีให้ถอนออกสำรวจอย่างน้อยสัปดาห์ละ ๒ ครั้ง ตลอดจนถึงระยะก่อนการเก็บเกี่ยว ๓ สัปดาห์
- ๖) การใส่ปุ๋ย การใส่ปุ๋ย ครั้งที่ ๑ อายุข้าว ๑ เดือน สูตร ๑๖-๑๖-๑๖ อัตราตาม ค่าวิเคราะห์ดิน ครั้งที่ ๒ ระยะของอายุข้าว ๕๕-๖๐ วัน สูตร ตามค่าวิเคราะห์ดิน
- ๗) การเก็บเกี่ยว รถเกี่ยวข้าว
- ๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว อัดฟางข้าว ไถกลบตอซัง
- ๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช สำรจการเกิดโรค การวิเคราะห์โรคพืช

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

ตารางที่ ๑๕ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวในอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าว(นาปี)	←.....→			←.....△.....→				▽.....→			△.....→	
ข้าว (นาปรัง)	←.....→		▽.....→	←.....→							←.....→	

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒.๑.๕ ต้นทุนการผลิต

ตำบลไม้ตรา มีต้นทุนการผลิตข้าว จำนวน ๔,๗๕๐ บาท/ไร่

ตารางที่ ๑๖ ต้นทุนการผลิตข้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	รายการ	อัตราการใช้	ระบุชนิด/สูตรปุ๋ย	ค่าใช้จ่าย (บาท)
๑	ค่าพันธุ์ข้าว	๒๕ กก./ไร่	-	๕๐๐
๒	ค่าเตรียมดิน (ไถ-ตี-เทือก)	๓๕๐ กก./ไร่	-	๓๕๐
๓	ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๔๕๐ บาท/ไร่	-	๔๕๐
๔	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๑	๒๕ กก./ไร่	๑๖-๒๐-๐	๔๐๐
๕	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๒	๒๐ กก./ไร่	๔๖-๐-๐	๓๒๐
๖	ค่าปุ๋ยเคมี ครั้งที่ ๓	-	-	-
๗	ค่าปุ๋ยอินทรีย์	-	-	-
๘	ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดวัชพืช	๓๕๐	-	๓๕๐
๑๐	ค่าสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืช	๓๐๐	-	๓๐๐
๑๑	ค่าแรงหว่านข้าว/หว่านปุ๋ย/พ่นสารเคมีเฉลี่ยต่อไร่	๒๙๐	-	๒๙๐
๑๒	ค่าเก็บเกี่ยว	๔๕๐	-	๔๕๐
๑๓	ค่าขนส่ง	๒๐๐	-	๒๐๐
๑๔	ค่าเช่า	๑,๐๐๐	-	๑,๐๐๐
๑๕	ค่าอื่นๆ	๑๔๐	-	๑๔๐
	รวม			๔,๗๕๐

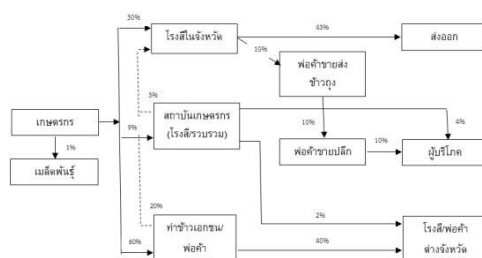
ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒.๑.๖ ข้อมูลการตลาด (วิธีการตลาด แหล่งรับซื้อผลผลิต)

๑) วิธีการตลาดข้าว

เกษตรกรปลูกข้าวส่วนใหญ่ในตำบลไม้ตรา นิยมใช้พันธุ์ข้าวอายุสั้น หรือเรียกว่าพันธุ์ข้าวเตี้ย พันธุ์ราชการไม่ไวแสง เป็นข้าวแข็ง เช่น พันธุ์ กข ๔๑ กข ๔๗ กข ๕๗ กข ๖๑ และพิษณุโลก ๒ ซึ่งข้าวพันธุ์เหล่านี้ เมื่อจำหน่ายแล้ว จะมีราคาประมาณ ๖,๕๐๐ – ๖,๙๐๐ บาท/ตัน ซึ่งจะแตกต่างจากข้าวที่เพาะปลูกไว้เพื่อสีรับประทาน ข้าวนุ่ม เช่น กข ๔๓ และข้าวปทุมธานี (ข้าวหอมปทุม) ซึ่งจะมีราคาที่สูงกว่า (ราคาประมาณ ๘,๕๐๐ – ๘,๙๐๐ บาท/ตัน)

ในปัจจุบันเกษตรกรส่วนใหญ่มักขายผลผลิตให้โรงสีข้าวโดยตรง โดยจ้างรถบรรทุกขนส่งข้าวไปยังโรงสี ค่าขนส่งขึ้นอยู่กับระยะทางและจำนวนผลผลิต ข้าวเปลือกที่เกษตรกรนำไปขายจะมีความชื้นตั้งแต่ ๒๕% ขึ้นไป โดยผู้รับซื้อจะตีราคาโดยหักลดความชื้นเบ็ดเสร็จทำให้เกษตรกรรู้สึกว่าได้ราคาต่ำ โดยข้าวเปลือกที่ผลิตได้จำหน่ายให้โรงสีข้าว ร้อยละ ๙๙ ส่วนที่เหลือเก็บไว้ทำพันธุ์ข้าว ร้อยละ ๑

ภาพที่ ๑๒ แสดงวิธีการตลาดข้าว อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

๒.๑.๗ เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลไม้ตรา มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบ ด้านการทำนา จำนวน ๓๙ ราย

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์กรความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

๑. การเตรียมดินและการใช้เมล็ดพันธุ์
๒. การทำน้ำหมักชีวภาพและฮอร์โมนไข่
๓. การผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อลดการใช้สารเคมี
๔. การลดต้นทุนการผลิต
๕. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

ตารางที่ ๑๗ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตข้าว ตำบลไม้ตรา

ที่	ชื่อ – สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่	สาขา
๑	นายกิตติศักดิ์ สิงห์จุไร	๔	ไม้ตรา	พระนครศรีอยุธยา	-	ทำนา
๒	นายสอาด สุขสุแดน	๓	ไม้ตรา	พระนครศรีอยุธยา	-	ทำนา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๑.๔.๒ ชนิดสินค้ากล้วยน้ำว้า

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

การเลือกพื้นที่และการเตรียมพื้นที่ปลูก ควรเป็นที่ราบไม่มีน้ำท่วมขัง มีปริมาณน้ำเพียงพอสำหรับการเจริญเติบโตตลอดฤดูปลูก ลักษณะดินเป็นดินร่วน หรือร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนปนทราย มีค่าความเป็นกรดเป็นด่าง ปานกลาง (pH ประมาณ ๕.๕-๗.๕) มีการระบายน้ำได้ดี ถ้าเป็นที่ลุ่มควรยกทรงเพื่อระบายน้ำ

(๒) พื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า

ตำบลไม้ตรา มีพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า จำนวน ๑๑.๒๕ ไร่

ตารางที่ ๑๘ แสดงพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลไม้ตรา

ตำบล	พื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า (ไร่)
ไม้ตรา	๑๑.๒๕

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๗

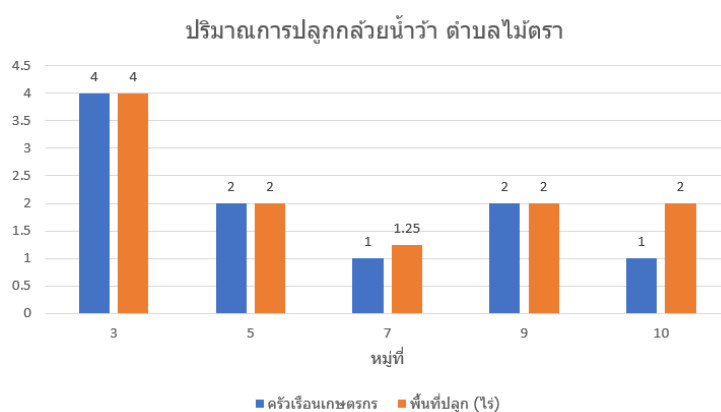
๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลไม้ตรา มีพื้นที่ปลูกกล้วยน้ำว้า จำนวน ๑๑.๒๕ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ หมู่ ๓ จำนวน ๔ ไร่ รองลงมาคือ หมู่ ๕, ๙ และ ๑๐ จำนวน ๒ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๙ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลไม้ตรา

หมู่	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บ เกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อ ไร่ (ตัน)
๓	๔	๔	๔	๓.๖	๐.๙
๕	๒	๒	๒	๑.๘	๐.๙
๗	๑	๑.๒๕	๑.๒๕	๑.๑	๐.๙
๙	๒	๒	๒	๑.๘	๐.๙
๑๐	๑	๒	๒	๑.๘	๐.๙
รวม	๑๐	๑๑.๒๕	๑๑.๒๕	๑๐.๑	๐.๙

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๗

ภาพที่ ๑๓ แสดงปริมาณการปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลไม้ตรา
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) การใช้พันธุ์ดี

- ใช้หน่อกล้วยน้ำว้าพันธุ์ดี ต้นพันธุ์ที่ได้จากการเพาะปลูกเลี้ยงเนื้อเยื่อ ซึ่งทนต่อโรคและแมลงศัตรูพืช

(๒) การเตรียมดิน

- ไถเพื่อพลิกกลับดิน และตากดิน ๗ - ๑๐ วัน เพื่อกำจัดวัชพืชและป้องกันโรคที่เกิดจากเชื้อรา
- เตรียมหลุมปลูกขนาด ๕๐x๕๐x๕๐ ซม.
- ใช้ปุ๋ยคอกจำนวน ๑ กิโลกรัม เป็นปุ๋ยรองก้นหลุม

(๓) การปลูก

- ใช้ระยะปลูก ๓ x ๓ เมตร หรือ ๔ x ๔ เมตร
- วางหน่อพันธุ์ที่เตรียมไว้กลางหลุมปลูก กดดินบริเวณโคนต้นให้แน่น
- คลุมดินบริเวณโคนต้นด้วยฟางข้าว หรือหญ้าแห้ง
- รดน้ำให้ชุ่ม

(๔) ระบบการให้น้ำ

- ให้น้ำอย่างสม่ำเสมอโดยระบบสปริงเกลอร์ตลอดฤดูปลูก ๕-๗ วัน/ครั้ง ยกเว้นฤดูฝนเนื่องจากมีปริมาณน้ำเพียงพอต่อความต้องการ

(๕) การดูแลรักษา

- การตัดแต่งหน่อกล้วยน้ำว้า

การตัดแต่งหน่อ หลังจากปลูกประมาณ ๓-๔ เดือน จะมีหน่อขึ้นมารอบ ๆ โคนให้ตัด และหลังปลูกแล้วประมาณ ๗-๘ เดือน มีการไ้หน่อทดแทน ๑-๒ หน่อ

- การตัดแต่งใบกล้วยน้ำว้า

ทำการตัดแต่งช่วงที่ต้นเริ่มโตจนถึงเก็บเกี่ยว โดยเลือกใบแก่และใบที่เป็นโรคออกเพื่อป้องกันต้นกล้วยโคนช่วงออกปลี

(๖) การใส่ปุ๋ย

- ใส่ปุ๋ยเคมีอัตรา ๑ กิโลกรัม ตัน/ปี โดยแบ่งใส่ ๔ ครั้ง
- ครั้งที่ ๑ ใส่หลังปลูก ๑ เดือน ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕
- ครั้งที่ ๒ ใส่หลังจากครั้งที่ ๑ ประมาณ ๓ เดือน ใช้สูตร ๑๕-๑๕-๑๕
- ครั้งที่ ๓ ใส่ปุ๋ยหมักหลังจากครั้งที่ ๒ ประมาณ ๓ เดือน อัตรา ๑ กิโลกรัม/ตัน
- ครั้งที่ ๔ ใส่หลังจากครั้งที่ ๓ ประมาณ ๓ เดือน ใช้สูตร ๑๓-๑๓-๒๑

(๗) การเก็บเกี่ยว

- การเก็บเกี่ยวเริ่มต้นด้วยการตัดเครือกล้วยหลังจากกล้วยออกปลี ๑๐๐-๑๒๐ วัน
- คุณลักษณะความอ่อนแก่จากลักษณะผล ขนาดลูกกล้วย และเหลี่ยมของกล้วย

(๘) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

- นำเครือกล้วยแขวนไว้บนราว ปลอຍให้ยางไหลจนแห้ง
- ทำความสะอาดผลและบริเวณปลายผลที่มีก๊ลิบแห้งติดอยู่ออกให้หมด
- ตัดเครือกล้วยออกเป็นหวี ๆ ระวางอย่าให้รอยตัดซ้ำ
- บ่มกล้วยให้สุก โดยคลุมด้วยผ้าวางพักไว้ ๔-๕ วัน
- บรรจุลงแข่ง โดยมีใบตองรอง เพื่อป้องกันบอบช้ำ

(๙) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

กล้วยน้ำว้า เมื่อมีอายุ ๒ ปี ส่วนใหญ่จะเกิดโรคตายพลาย มีวิธีการป้องกันกำจัดโรคและแมลง ดังนี้

- ทำความสะอาดแปลงปลูก
- ใช้หน่อกล้วยที่ปราศจากโรค
- ใช้สารชีวภัณฑ์ไตรโคเดอร์มา และบิวเวอร์เรีย ในการป้องกันโรค
- ให้ตัดต้นที่เป็นโรคออกไปทำลายนอกแปลงปลูก เพื่อป้องกันการแพร่ระบาดในแปลงปลูก

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลไม้ตรา มีการปลูกกล้วยน้ำว้า ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
กล้วยน้ำว้า	←→ △							←	▽			→

สัญลักษณ์

ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๑๔ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกกล้วยน้ำว้า ตำบลไม้ตรา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๗)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลไม้ตรามีต้นทุนการผลิตโดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุน เป็นเงิน ๕,๗๙๐ บาท

ตารางที่ ๒๐ แสดงต้นทุนการผลิตกล้วยน้ำว้า ปี ๒๕๖๗ ตำบลไม้ตรา

รายการ	ค่าใช้จ่าย (บาท/ไร่)	หมายเหตุ
ไถพรวน	๕๑๐	
หน่อพันธุ์กล้วยน้ำว้า	๒,๐๐๐	ระยะปลูก ๔ x ๔ เมตร
ค่าจ้างปลูก	๓๐๐	
ยาคุมวัชพืช (๒ ครั้ง)	๒๕๐	
ปุ๋ยเคมี๕๐..... กก./ไร่ (...๓... ครั้ง)	๑,๔๐๐	
ปุ๋ยอินทรีย์๕๐..... กก./ไร่ (...๑...ครั้ง)	๓๕๐	
ให้น้ำ๔..... ครั้ง/เดือน	๑,๐๐๐	ค่าน้ำโดยเฉลี่ย
เก็บเกี่ยวกลักรั่มละ บาท	-	
รวม	๕,๘๑๐	

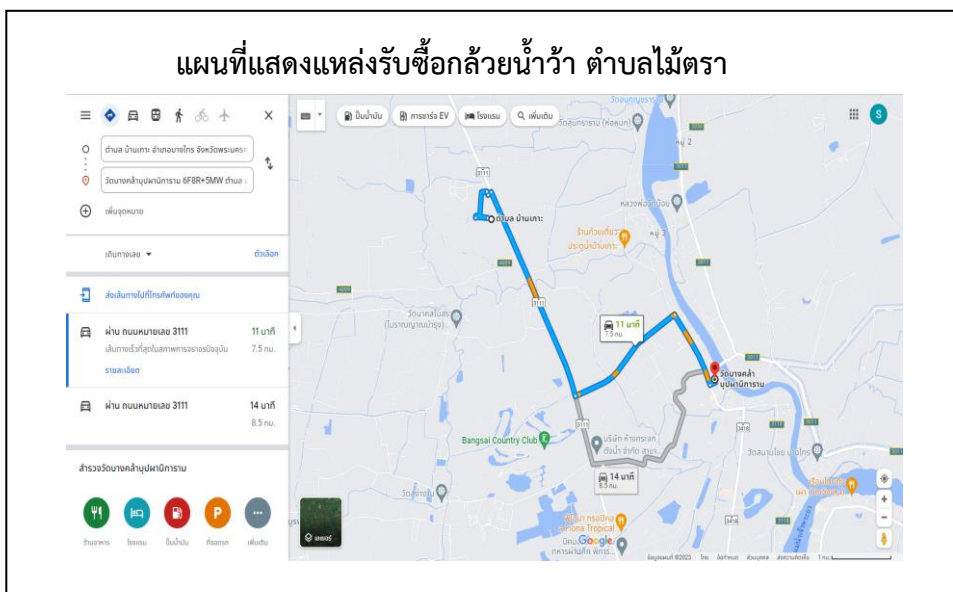
(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ.๒๕๖๗)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

(๑) วิธีการตลาด

มีการจำหน่ายผลผลิตอยู่ในร้านค้าชุมชน และส่งจำหน่ายตลาดวัดบางคล้า และเกษตรกรจะนำผลผลิตไว้บริโภคในครัวเรือน โดยการนำมาแปรรูป เป็นกล้วยตาก เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ภาพที่ ๑๕ แสดงแหล่งรับซื้อกล้วยน้ำว้า ตำบลไม้ตรา
(ที่มา : www.google.co.th)

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลไม้ตรา มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านพืชผักและไม้ผล จำนวน ๑ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๒๑ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตพืชผักและไม้ผล ตำบลไม้ตรา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่	สาขา
๑	นางรัชณี พันธุ์เยี่ยม	๗	ไม้ตรา	พระนครศรีอยุธยา	-	เกษตรผสมผสาน

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๑.๔.๓ ชนิดสินค้ามะม่วง

๑) พื้นที่เหมาะสม / ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

มะม่วงสามารถปลูกและผลิตออกดอกได้ดีในพื้นที่ทุกจังหวัด และทุกภาคของประเทศ แต่จะให้ผลแตกต่างกันไป ตามสภาพของท้องที่ ยกเว้น บางจังหวัดในภาคใต้ที่มีปริมาณฝนตกมาก และการกระจายของฝนเกือบตลอดปี กล่าวคือ ถ้าปลูกในที่ที่มีฝนตกมากแล้ว จะทำให้มะม่วงเจริญเติบโตทางด้านลำต้นมาก แต่ไม่ออกดอกออกผลเท่าที่ควร

๒) ปริมาณการผลิต

ตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีพื้นที่ปลูกมะม่วงทั้งหมดจำนวน ๑๒ ไร่ ในหมู่ที่ ๓,๔,๖,๑๐ จำนวน ๘ ราย

ตารางที่ ๒๒ แสดงพื้นที่ปลูกมะม่วง ตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

หมู่ที่	ครัวเรือนเกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (ตัน)
๓	๓	๓	๓	๙	๓
๔	๒	๓	๓	๙	๓
๖	๒	๓	๓	๙	๓
๑๐	๑	๓	๓	๙	๓
รวม	๘	๑๒	๑๒	๓๖	๓

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต

(๑) เกษตรกรส่วนใหญ่จะปลูกมะม่วงในพื้นที่สำหรับเก็บเกี่ยวผลผลิต โดยส่วนใหญ่จะปลูกมะม่วงน้ำดอกไม้และเขียวเสวย โดยจะปลูกในระยะ ๒x๒ เมตร

(๒) การให้ปุ๋ยเกษตรกรจะให้ปุ๋ยปีละ ๒ ครั้ง คือ ประมาณ เดือนพฤษภาคมและปลายเดือนกันยายนถึงต้นเดือนตุลาคม โดยเกษตรกรจะใช้ปุ๋ยคอก ประมาณ ๓ กิโลกรัม ต่อต้น และปุ๋ยเคมีสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ ในอัตราประมาณ ๐.๕ กิโลกรัม ต่อต้นหรือ ๑๐๐ กิโลกรัม ต่อไร่

(๓) การราดสารเพื่อบังคับมะม่วงให้ออกช่อ เกษตรกรจะราดสารในต้นเดือนพฤษภาคม โดย ๑ ปี เกษตรกรจะราดสาร ๑ ครั้ง ในอัตราสารควบคุมการเจริญเติบโต ๕ กิโลกรัมต่อ ๕ ลิตรอัตราการใช้ต่อต้น ถ้าอายุมะม่วง ๕ ปี อัตราการใช้ ๒๐ ซีซี ต่อๆ ต้น ถ้าอายุ ๗ ปี ขึ้นไปอัตราการใช้ ๓๐ - ๕๐ ซีซี ต่อต้น หลังจากราดสารควบคุมการเจริญเติบโตประมาณ ๒๐ วัน เกษตรกรจะใช้สารไทโอยูเรียเพื่อเร่งช่อดอกให้ออกในต้นเดือนมิถุนายน

(๔) การใช้สารเคมีป้องกันกำจัดโรคแมลง ใช้เหมือนทั่วไปในช่วงออกดอก-ติดผลอ่อน เช่น คาร์เบนดาซิม อบาเมคติน ไสเปอร์เมทริน เริ่มผลแก่ หยุดใช้ตามหลักวิชาการ ใช้ไม่เกิน ๓ ครั้ง / ช่วงผลผลิตแต่ละรุ่นมีการใช้ปุ๋ยเคมี-ฮอร์โมนพืช ร่วมด้วยมีการใช้ชีวภัณฑ์ เช่น บิววาเรีย ป้องกันกำจัดเพลี้ย ไตรโคเดอร์มา ป้องกันโรครา

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร มีการปลูก ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
มะม่วง			▽	→			←	▽	→		▽	→

สัญลักษณ์

↔ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

⋯ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๑๖ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกมะม่วง ตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลไม้ตรา มีต้นทุนการผลิตมะม่วง เท่ากับ ๑,๙๒๖.๘๕ บาทต่อไร่ โดยแยกดังนี้

ตารางที่ ๒๓ แสดงต้นทุนการผลิตมะม่วง ตำบลไม้ตรา อำเภอบางไทร จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ที่	รายการ	ต้นทุน (บาท/ไร่)
๑.	ค่ากิ่งพันธุ์ (ปีแรก)	๖๔๘
๒.	ค่าปุ๋ยคอก	๒๖๘
๓.	ค่าปุ๋ยเคมี	๙๐๐
๔.	ค่าสารกำจัดแมลง	๑๐๐
รวม		๑,๙๒๖.๘๕

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๖) ข้อมูลการตลาด

ผลผลิตของเกษตรกรส่วนใหญ่จะจำหน่ายตามตลาดนัด และมีการส่งขายตามพ่อค้าคนกลางที่รับซื้อแต่ในปริมาณที่ไม่มาก และเหลือจากการแบ่งขายจะนำไปบริโภคในครัวเรือน

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

ตำบลไม้ตรา มีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ โดยมีเกษตรกรที่เป็น Smart Farmer ต้นแบบด้านพืชผักและไม้ผล จำนวน ๑ ราย

องค์ความรู้ทักษะความชำนาญ

เกษตรกรมีความรู้ ความชำนาญ องค์ความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๒๔ แสดง Smart Farmer ต้นแบบในด้านการผลิตพืชผักและไม้ผล ตำบลไม้ตรา

ที่	ชื่อ - สกุล	หมู่	ตำบล	อำเภอ	ปีที่	สาขา
๑	นายสอาด สุขสุแดน	๓	ไม้ตรา	พระนครศรีอยุธยา	-	เกษตรผสมผสาน

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอบางไทร, พ.ศ. ๒๕๖๗)

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๒๕ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านเป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญ เร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและ การตลาด ๑.ผลผลิตไม่ได้คุณภาพ ๒.ผลผลิตตกต่ำ	- คุณภาพน้ำไม่ดีจากโรงงาน อุตสาหกรรม -ไม่มีลานตากและ สถานที่เก็บ ข้าว -ปลูกพืชเชิงเดี่ยว - โรคพืชและแมลงศัตรูพืช -เมล็ดพันธุ์ข้าวราคาสูง -ขาดแรงงาน	๑. ให้ความรู้แก่เกษตรกรในด้านการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน ๒. ส่งเสริมการจัดทำแผนการผลิตรายบุคคล/บัญชีต้นทุน ๓. ให้ความรู้ด้านการป้องกันกาจัดศัตรูพืชอย่างถูกวิธี ๔. จัดทำแผนการผลิตของตนเอง ๕. ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มผลิต พันธุ์ เมล็ดพันธุ์ ใช้เอง ๕.การพักดินและปรับปรุงดิน	หมู่ที่ ๑,๒,๓,๔,๕,๖,๗,๘,๙,๑๐, ๑๑,๑๒,๑๓	๑.ส่งเสริมการ จัดทำแปลงเมล็ด พันธุ์ ๒.ส่งเสริมการจัดทำ แผนการผลิต รายบุคคล/บัญชี ต้นทุน
ด้านเกษตรกรและองค์กร เกษตรกร ๑.การทำงานเกษตร แบบเดิมไม่มีการ เปลี่ยนแปลงและหาวิธีมา ปรับปรุงเพื่อทำให้ผลผลิต เพิ่มขึ้น ๒. เกษตรกรเป็นผู้สูงอายุ	- ไม่ทำการเกษตรเองจ้างทำจึง ขาดประสบการณ์ในการดูแล รักษา -ทำการเกษตรได้ไม่เต็มที่ -ไม่ชอบทำงานเป็นกลุ่ม -ไม่มีผู้สืบทอดทางการเกษตร -ท้อแท้/ไม่รู้จะทำอาชีพอะไรจึง จำใจทำการเกษตร	-เกษตรกรควรศึกษาหาความรู้กับเรื่องใหม่ๆมาปรับใช้กับแปลงปลูกเพื่อ ลดความเสี่ยงในการผลิต - ปฏิบัติและศึกษาดูแลแปลงอย่างต่อเนื่อง - มีการฝึกอบรมเกษตรกรรุ่นใหม่ หรือ Smart farmer ต้นแบบ -. ส่งเสริมกิจกรรมปรับทัศนคติ การทำงานเป็นกลุ่มเพื่อแก้ปัญหา -การสร้างเยาวชนหรือยุวเกษตรกร ให้เป็นผู้สืบทอดทางการเกษตร	หมู่ ๑,๒,๓,๔,๕,๖,๗,๘,๙,๑๐, ๑๑,๑๒,๑๓	๑.ส่งเสริมการ รวมกลุ่มเพื่อ ศึกษาข้อมูลทาง แผนที่การเกษตร ดิน น้ำ โรคแมลง เพื่อแก้ปัญหาด้วย ตนเอง
ด้านการแปรรูปผลผลิต และผลิตภัณฑ์ ๑.การแปรรูปเพื่อสร้าง มูลค่าเพิ่มสินค้า	- ผลิตแล้วขายเลยไม่มีการแปร รูปผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างมูลค่า ให้กับสินค้า	-ศึกษาหาข้อมูลนวัตกรรมการสร้างมูลค่าของสินค้า ให้หลากหลาย รูปแบบ -การขายตลาดทางออนไลน์ -จับกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย ตามระดับ บน กลาง และตลาดล่าง	หมู่ที่ ๑,๒,๓,๔,๕,๖,๗,๘,๙,๑๐, ๑๑,๑๒,๑๓	๑.ส่งเสริมการ แปรรูปเพื่อสร้าง มูลค่าเพิ่มของ สินค้า

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของตำบลไม้ตรา

ตารางที่ ๒๖ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S) <ul style="list-style-type: none"> - เป็นพื้นที่เหมาะในการทำเกษตร - มีแหล่งน้ำชลประทาน - ผู้นำชุมชนเข้มแข็ง - การคมนาคมสะดวก - มีกลุ่มผู้ใช้น้ำ - มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (หลักและเครือข่าย) - มีศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน - มีศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน - มีแหล่งน้ำธรรมชาติ - วิสาหกิจชุมชน - เกษตรกรปลูกพืชตามความเหมาะสมกับพื้นที่ 	จุดอ่อน (W) <ul style="list-style-type: none"> - ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ - ราคาผลผลิตตกต่ำ - เกษตรกรขาดความรู้ - ผลผลิตทางการเกษตรด้อยคุณภาพ - เกษตรกรอายุมาก - ขาดแคลนแรงงานด้านการเกษตร - มีการรวมกลุ่มน้อยมาก - เกษตรกรส่วนใหญ่เช่าที่ทำกิน - มีโรคและแมลงระบาด - ขาดแคลนแหล่งผลิตข้าวพันธุ์ดี - เกษตรกรขาดการวางแผนการผลิต - เกษตรกรมีต้นทุนสูง - เกษตรกรขาดความรู้ในการใช้สารเคมี
โอกาส (O) <ul style="list-style-type: none"> - อยู่ใกล้แหล่งตลาดรับซื้อผลผลิต - มีการสนับสนุนโครงการจากหน่วยงานของรัฐ - มีการสนับสนุนแหล่งสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. - มีการเชื่อมโยงเครือข่าย ระดับตำบล อำเภอ จังหวัด - มีศพก.เป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่ายกับหน่วยงานภายนอก - อปท. สนับสนุนงบประมาณเพื่อเรียนรู้ 	อุปสรรค (T) <ul style="list-style-type: none"> - ภัยธรรมชาติ - โรคพืชและแมลงศัตรูพืช - มีการอพยพของแมลงทำให้เกิดการระบาดของเพลี้ยในท้องถิ่น - ราคาผลผลิตขึ้นอยู่กับตลาดโลก - ปัจจัยการผลิตมีราคาเพิ่มขึ้น - บางประเทศมีการกีดกันทางการค้า - การขาดน้ำในฤดูเพาะปลูก (ฝนทิ้งช่วง) 	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) <p>กลยุทธ์เชิงแก้ไข เอาชนะจุดอ่อนโดยอาศัยโอกาส (ปรับปรุงตนเอง)</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีการผลิตสารชีวภัณฑ์ไว้ใช้เอง - รวมกลุ่มเกษตรกรผลิตข้าวพันธุ์ดีเพื่อจำหน่าย - พัฒนาความรู้ให้เกษตรกรในด้านการใช้สารเคมีจากหน่วยงานภาครัฐ - พัฒนาให้เกษตรกรรู้จักการวางแผนการผลิตเพื่อผลิตสินค้าและการส่งออก
ภัยคุกคาม (T) <ul style="list-style-type: none"> - มีการแข่งขันทางการตลาดสูง - ราคาผลผลิตตกต่ำ - ภัยธรรมชาติ เช่น อุทกภัย ขาดน้ำ - แมลงศัตรูพืช - ปัจจัยการผลิตราคาสูง ทำให้ต้นทุนสูงตาม 	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) <ul style="list-style-type: none"> - ส่งเสริมการใช้เครื่องจักรกลการเกษตรทดแทนแรงงาน 	กลยุทธ์เชิงรับ (WT) <ul style="list-style-type: none"> - ประชาสัมพันธ์สร้างการรับรู้ - บริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตรให้มีประสิทธิภาพ

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

- สนับสนุนให้ ศพก.เป็นแหล่งรวบรวมผลผลิตเพื่อจำหน่าย
- ส่งเสริมให้วิสาหกิจชุมชนเชื่อมโยงกันในทุกระดับ เพื่อจำหน่ายผลผลิต
- มีการสนับสนุนสินเชื่อให้วิสาหกิจชุมชนนำมาใช้ในการผลิตและแปรรูป
- มีการสนับสนุนสินเชื่อจาก ธ.ก.ส. ให้กับ young smart farmer และ smart farmer
- รวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อผลิตสินค้าในท้องถิ่น

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

- พัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้มีความรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
- พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้มีคุณภาพเพื่อแข่งขันกับต่างประเทศ
- สนับสนุนให้เกษตรกรมีความรู้เรื่องการบริหารจัดการองค์กรกลุ่ม
- ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืชอย่างมืออาชีพ

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

- ส่งเสริมให้เกษตรกรสามารถจัดทำแผนการผลิตของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- พัฒนาศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนให้ทันต่อชนิดของศัตรูพืชใหม่ๆ
- สนับสนุนให้เกษตรกรบริหารศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนให้เกิดการใช้งานได้ตามเป้าประสงค์
- การเพิ่มคุณภาพการผลิตให้ตรงกับความต้องการของตลาดโลก
- การพัฒนาผู้นำ Smart farmer ให้มีความรู้เรื่องกฎหมายการกีดกันการค้าระหว่างประเทศ

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

- พัฒนากลุ่มวิสาหกิจชุมชนให้มีความรู้ด้านการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรที่เน่าเสียง่าย
- พัฒนาคุณภาพผลผลิตให้มีคุณภาพเพื่อให้ได้ราคาสูง
- สนับสนุนให้เกษตรกรติดตามและตรวจสอบการอพยพของแมลง
- ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตพืชชนิดใหม่ๆเพื่อการส่งออก